

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către
Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Firma de Producție și Comerț „Bioprotect” Societate cu
Răspundere Limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea
Ferată din Moldova” cu privire la încasarea prejudiciului și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a respins apelul declarat de Întreprinderea de Stat
„Calea Ferată din Moldova” și s-a menținut hotărârea din 14
decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

*(Dosarul nr. 2rac-216/23
NR. PIGD 2-21003826-01-2rac-05092023)*

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023. Recurs inadmisibil. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. N. Lupașcu
Curtea de Apel Chișinău, jud. I. Țurcan, V. Sîrbu, I. Cotruță

18 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 12 ianuarie 2021, FPC „Bioprotect” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, prin care a solicitat încasarea prejudiciului în sumă de 980 dolari și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii reclamanta a indicat că în luna iulie 2019 în adresa FPC „Bioprotect” SRL în temeiul contractului nr. DEA/BIOP-2019 din 17 ianuarie 2019, în baza scrisorii de trăsură SMGS nr. 27402480, Invoice nr. 7 din 03 iunie 2019, Invoice nr. 111 din 20 iunie 2019 a fost livrată marfa (Diamofos Marca NPK 10 26 26, îngrășămintă minerale, cod 31052010) conform specificației de mai jos: - ruta: RJD/Suzemka (exp.) - CFM/Șoldănești; - nr. vagonului 56626542; - predător - AO „АПІАТІТ”; - destinatar - FPC „Bioprotect” SRL; - numărul coletelor – 78; - masa (în kg) – 62 579; - transportatori: OAO RJD 0020 (RU), UZ 0022 (UA) CFM 0023 (MD).

3. La 12 iulie 2019, la sosirea mărfii la stația de destinație Șoldănești (MD), FPC „Bioprotect” SRL a constatat că marfa (Diamofos Marca NPK 10 26 26, îngrășămintă minerale, cod 31052010) transportată cu trenul nr. 4887, localizată în vagonul cu nr. 56626542 a fost livrată incomplet. În acest context, la 16 iulie 2019, de către stația Șoldănești (MD) a fost întocmit act comercial nr. A001372 din 16 iulie 2019 în care a fost constatată lipsa a 3 locuri (saci BB) cu marfă (îngrășămintă minerale, cod 31055900). Actul comercial nr. A001372 din 16 iulie 2019 a fost emis în baza constatării la fața locului lipsei a 3 locuri (Saci BB) precum și a actului nr. 19820703 din 12 iulie 2019 care a fost întocmit de către stația Șoldănești (MD), unde prima dată a fost constatată lipsa de 3 locuri (saci BB) cu marfă. Prin urmare, FPC „Bioprotect” SRL imediat a scris reclamația către partenerul său „Dealine” LTD din Federația Rusă cerând examinarea cazului și compensarea daunei.

4. La 23 iulie 2019 (nr. de ieșire АГ-И 143 03-09/728) „Dealine” LTD a expediat răspuns la reclamația FPC „Bioprotect” SRL în care a explicat că la uzina de expediere, marfa a fost încărcată în vagoane două rânduri depline

(câte 39 saci BB fiecare rând) și legată conform schemei speciale. În calitate de dovadă la scrisoarea nr. АГ-И 143 03-09/728 a fost anexate materialele anchetei de serviciu, cu explicațiile persoanelor de răspundere și fotografiile stației Koșta (Vologda, RZD) care au fost făcute pe parcursul mișcării vagoanelor. Marfa a fost livrată conform condițiilor Incoterms - DAP - frontiera Federației Rusă, cu transmiterea dreptului de proprietate la momentul transmiterii mărfii primului transportator. Totodată, pe parcursul itinerarului din punctul de plecare și până la punctul de destinație, nu a fost documentată lipsa sacilor.

5. În acest sens, s-a menționat că potrivit prevederilor alin. (1)-(2) ale art. 1448 din Codul civil transportatorul răspunde pentru distrugerea, pierderea totală sau parțială ori deteriorarea bunului în măsura în care distrugerea, pierderea sau deteriorarea a avut loc între momentul preluării și cel al livrării, precum și pentru depășirea termenului de livrare.

6. Conform alin. (1)-(2) al art. 1464 din Codul civil, dacă un transport care constituie obiectul unui singur contract este realizat de mai mulți transportatori succesivi, fiecare din ei răspunde pentru executarea întregului transport. Cel de-al doilea transportator și oricare transportator care urmează devin, prin preluarea bunului și a scrisorii de trăsură, părți la contract în măsura condițiilor stabilite în scrisoarea de trăsură.

7. Reieșind din cele expuse constată că marfa (îngrășăminte minerale, cod 31055900) transportată cu trenul nr. 4887, localizată în vagonul cu nr. 56626542 a fost predată de către Transportator, Destinatarului incomplet și anume, a fost constatată și documentată lipsa a 3 locuri (saci BB) a câte 800 kg fiecare în cantitate de 2 400 kg. Costul prejudiciului suportat de către FPC „Bioprotect” SRL în rezultatul nerecepționării și utilizării conform destinației a 3 locuri (Saci BB a câte 800 Kg, în cantitate totală de 2,4 Tone) fiind de 968,30 dolari SUA.

8. Reieșind din cele menționate supra, în conformitate cu art. 155, art. 157 din Codul transportului feroviar, FPC „Bioprotect” SRL a înaintat o reclamație înregistrată cu numărul de intrare 17962 la data de 05 noiembrie 2019 de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, iar prin răspunsul superficial oferit prin scrisoarea nr. H3-4/2215 din 04 decembrie 2019 a ignorat calea extrajudiciară de soluționare a litigiului. În această ordine de idei, consideră oportun aplicarea prevederilor art. 94 din Codul de procedură civilă, conform căruia instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată.

9. Reclamanta a relevat că afirmațiile pârâtei precum că ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a participat la încărcarea, descărcarea mărfii, nici la plasarea și nici la fixarea mărfurilor în vagoanele menționate și din acest considerent este scutit de orice răspundere pentru pierderea încărcăturii

acceptate spre transportare” este una absurdă și ilegală ori în momentul preluării mărfii cât și a documentelor de însoțire a acesteia de la transportatorul precedent, și anume, transportatorul Y3 022 pe segmentul de drum Суземка (Ucraina) Колбасна (Moldova), ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a constatat careva lipsuri, inexactități sau alte careva mențiuni asupra integrității sau numărului de locuri a mărfii acceptate spre transportare către destinatar decât până în momentul în care marfa a ajuns în stația Șoldănești, iar reprezentanții acesteia au întocmit act comercial nr. 001372 din 16 iulie 2019 care și a constatat pentru prima dată faptul că marfa localizată în vagonul nr. 56626542 are lipsă 3 saci. Respectiv, s-a ajuns la concluzie că să poate admite, că pierderea/furtul a celor 3 saci, putea avea loc pe segmentul de drum Колбасна (Moldova) - Șoldănești (Moldova) pe segment de drum, care cade în sarcina exclusivă a ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

10. Reclamanta a mai menționată că afirmațiile pârâtei precum că „Mențiunile indicate în scrisoarea de trăsură nu sunt corecte și se contrazic reciproc”, iar din acest motiv ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu poate fi atrasă la răspundere, de asemenea nu își găsește suportul juridic. Mai mult ca atât, cantitatea și numărul de locuri, este cu certitudine confirmată prin completarea corectă a rubricii 17 și 18 din scrisoarea de trăsură nr. 27402480 ca fiind de 156 de locuri amplasate în 2 vagoane separate în cantitate totală de 125 158 kg, adică câte 62 579 kg în fiecare vagon. Totodată în rubrica 18 a declarației feroviare, de asemenea se regăsește cifra cantitativă per vagon ca fiind de 62 579 kg, iar în total 125 158 kg.

11. În acest context, a atras atenția asupra obiectului cererii de chemare în judecată care se referă la compensarea prejudiciului material cauzat în urma pierderii de către transportator a 3 saci în cantitate de 2,4 Tone și nici de cum asupra corectitudinii sau incorectitudinii completării anexei scrisorii de trăsură. Mai mult, ÎS „Calea Ferată din Moldova” prin întocmirea actului tip forma generală din 12 iulie 2019 precum și a actului comercial nr. 001372 din 16 iulie 2019 a probat cu certitudine prezența reprezentantului transportatorului ÎS „Calea Ferate din Moldova” la operațiunea de descărcare a vagonului precum și lipsa celor 3 saci cu marfă în cantitate de 2,4 tone. În acest sens, afirmațiile pârâtei, precum reprezentații CFM nu au asistat la procesul de recepționare și descărcare a vagonului sunt calomnioase, având drept scop de a se eschiva de la răspunderea materială care este pasibilă în conformitate cu legislația în vigoare.

12. Prevederile art. 39 al Acordului Internațional SMGS reglementează expres situațiile și circumstanțele în care transportatorul este absolvit (eliberat) de răspundere în situația în care a avut loc cel puțin una din situațiile descrise. Astfel, în urma analizei acestor circumstanțe, FPC

„Bioprotect” SRL, afirmă cu responsabilitate că nu s-a identificat nici o circumstanță legală, care ar absolvi ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în calitate de transportator de răspunderea pentru pierderea încărcăturii acceptate spre transportare. În acest context, atrage atenția asupra faptului că anume transportatorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” este ținută să răspundă în fața beneficiarului mărfii în situația pierderii, lipsei sau deteriorării, încărcăturii primite spre transportare și nicidecum expeditorul Mărfii (Dealine Ltd), care a participat la operațiunea de încărcare și expediție a mărfii. Mai mult, expedierea reclamației de către FPC „Bioprotect” SRL în adresa companiei furnizorului său Dealine Ltd nu a urmărit alt scop, decât posibilitatea de a constata obiectiv și transparent cauza lipsei parțiale a mărfii și determinarea părții vinovate în speță. Cu toate acestea, furnizorul a dat curs solicitării FPC „Bioprotect” SRL și prin răspunsul АГ-И 143, 03-09/728 din 23 iulie 2019 la reclamația nr. 2207/19-0lj din 22 iulie 2019 a explicat detaliat, inclusiv probe foto despre procesul de încărcare a vagoanelor, numărul de saci și explicațiile personale ale angajaților săi implicați nemijlocit în procesul de expediție a mărfii în adresa destinatarului.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de FPC „Bioprotect” SRL. S-a încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul FPC „Bioprotect” SRL cu titlu de prejudiciu material suma de 968,30 dolari în monedă națională conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărârii, precum și suma de 622,02 lei cu titlu de taxă de stat achitată de reclamantă la înaintarea acțiunii.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. La 22 decembrie 2022, ÎS „Calea ferată din Moldova” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. La data de 14 aprilie 2023, a prezentat cererea de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept, pentru care își întemeiază apelul, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi soluții privind respingerea integrală a acțiunii înaintate.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și s-a menținut hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de FPC „Bioprotect”

SRL împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea prejudiciului și compensarea cheltuielilor de judecată.

16. Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând lucrările dosarului în raport cu starea reală de fapt a reținut că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin circumstanțele de fapt importante pentru soluționarea pricinii, a aplicat corect normele de drept material și a respectat normele de drept procedural la judecarea speței.

17. Materialelor cauzei atestă că la 17 ianuarie 2019 FPC „Bioprotect” SRL a semnat cu compania „Dealine LTD” contractul nr. DEA/BIOP- 2019 cu privire la procurarea îngrășămintelor minerale. Ulterior, în temeiul contractului nominalizat, scrisorii de trăsură SMGS nr. 27402480, Invoice nr. 7 din 03 iunie 2019, Invoice nr. 111 din 20 iunie 2019, marfa procurată (Diamofos Marca NPK 10 26 26, îngrășămintă minerale, cod 31052010) a fost livrată în adresa cumpărătorului FPC „Bioprotect” SRL. Astfel, marfa a fost încărcată la stația Koșta (Federația Rusă) și a fost transportată pe ruta Suzemka/FR- Șoldănești/ RM, de către transportatori: OAO RJD 0020 (RU), UZ 0022 (UA), CFM 0023 (MD). La sosirea mărfii la stația Șoldănești la data 12 iulie 2019, s-a constatat că marfa transportată cu trenul nr. 4887, localizată în vagonul cu nr. 56626542 a fost livrată incomplet.

18. La 12 iulie 2019, reprezentanții ÎS „Calea Ferată din Moldova” au întocmit actul de formă generală, fiind constatate următoarele: la sosirea trenului nr. 4887 la ora 16:10 în vagonul nr. 56626542 a fost identificat tonajul amplasat în două nivele, nivelul superior 12 (doisprezece) rânduri a câte 3 (trei) saci Big-Bag ceea ce a constituit 36 (treizeci și șase) într-un rând, rândul 12 este aranjat orizontal de la rândul 8 până la rândul 11 sacii Big-Bag sunt înclinați spre marginea peretelui unde lipsește rândul 13 (treisprezece). Toți sacii Big-Bag sunt nedeteriorați, din punct de vedere al tonajului și însoțiți de pază. (f.d. 16-17) Pe verso-ul actului, suplimentar s-a menționat că calcularea locurilor este imposibilă, până la descărcare totală.

19. La 16 iulie 2019, la stația Șoldănești a fost întocmit actul comercial nr. A001372 din 16 iulie 2019, semnat de reprezentanții ÎS „Calea Ferată din Moldova” și FPC „Bioprotect” SRL, în care a fost consemnat faptul că: „la descărcarea în comisie și eliberarea mărfii potrivit facturii nr. 27402480 din vagonul nr. 52860053 s-au eliberat 78 locuri, amplasat în două nivele, nivelul superior 13 rânduri a câte 3 (trei) saci Big-Bag în rând ce reprezintă 39 locuri și nivelul inferior încărcătura 13 rânduri a câte 3 (trei) saci Big-Bag în rând, ce reprezintă 39 locuri. Din vagonul nr. 56626542 eliberate 75 (șaptezeci și cinci) amplasate în două nivele, nivelul superior 12 (doisprezece) rânduri a câte 3 (trei) saci Big-Bag în rând, ce reprezintă 36 locuri, rândul 12 (doisprezece) este aranjat orizontal, de la rândul 8 până la rândul 11 sacii Big-Bag sunt înclinați spre perete (rândului 13 (treisprezece) absent) nivelul

inferior încărcătura 13 rânduri, a câte 3 (trei) saci Big-Bag în rând, ce reprezintă 39 locuri. Conform documentului se enumeră 156 locuri, de facto s-a constatat 153 locuri, mai puțin cu 3 saci Big-Bag. Neajunsul de marfă ar încăpea în vagonul nr. 56626542. Vagoanele au sosit fără defecte tehnice, însoțite de pază.

20. Instanța de apel a notat că efectuarea transportării de mărfuri în transport feroviar, are loc în baza Acordului privind transportul internațional feroviar de marfă (SMGS) din 01 noiembrie 1951, în redacția nouă a Organizației de Colaborare a Căilor Ferate, cu modificările și completările operate până la 01 iulie 2017, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 839 din 20 august 2018, care reglementează natura juridică și procesul tehnologic de transportare între țările membre ale Organizației de Colaborare a Căilor Ferate. Deci prevederile SMGS se aplică oricărui contract de transport de mărfuri în comunicarea internațională feroviară directă și în comunicarea internațională feroviar-navală directă (cu feribotul), când locul primirii mărfii și locul prevăzut pentru eliberare, așa cum sunt indicate în contract, sunt situate în două țări diferite, dintre care cel puțin una este țara contractantă. Pentru valorificarea pretențiilor împotriva căii ferate, expeditorul poate acționa până în momentul eliberării mărfii, iar destinatarul, după acest moment și până la împlinirea termenului de prescripție. Altfel, odată cu pierderea dreptului de dispoziție asupra mărfurilor de către expeditor, dreptul la acțiune se transferă în favoarea destinatarului. La caz, între ÎS „Calea Ferată din Moldova” și FPC „Bioprotect” SRL s-au stabilit raporturi juridice în care fiecare dintre părți s-au obligat reciproc, să fie corelativă obligației celeilalte.

21. Instanța de apel a reținut că din stația Koșta (Federația Rusă) a fost expediată prin intermediul rețelei de cale ferată, în baza scrisorii internaționale de trăsură nr. 27402480 spre destinația Șoldanești (Republica Moldova) beneficiarului companiei FPC „Bioprotect” SRL marfa cu greutatea 125 112 kg, numărul de locuri de marfă în total 156, încărcată în două vagoane. La sosire și descărcarea mărfii s-a înregistrat o discrepanța între volumul mărfii (numărul sacilor Big-Bag) indicat în actele de însoțire (156 de saci) și cele sosite în stația Șoldănești, și respectiv, predate FPC „Bioprotect” SRL (153 de saci) și anume 3 saci Big-Bag. În speță, ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a negat faptul lipsei mărfii, însă a remarcat faptul că vagoanele cu nr. 56626542 și nr. 52860053, au fost încărcate cu marfă de către expeditor, la calea ferată de acces a expeditorului (adică AO „АПТИТ”, stația Koșta, Calea Ferată a Rusiei), fără participarea (anume în lipsa) transportatorului și a destinatarului (FPC „Bioprotect” SRL), fapt confirmat la pct. 20 din scrisoarea de trăsură și la fila nr. 1, pct. 1, 2 din declarația (дорожная ведомость) nr. 27402480.

22. Subsecvent, în conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, ținând cont că acțiunea inițială a fost admisă, instanța de apel consideră corectă soluția instanței de fond de admitere a pretenției înaintată de FPC „Bioprotect” SRL privind încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

23. La 22 august 2023, ÎS „Calea Ferată din Moldova”, a declarat recurs împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintată de FPC „Bioprotect” SRL, ca fiind neîntemeiată, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

SOLICITAREA RECURENTULUI

24. În susținerea recursului reprezentantul recurenteii a indicat că la examinarea cauzei instanțele ierarhic inferioare au omis aplicarea normelor de drept în vederea soluționării juste a litigiului.

25. Recurenta consideră că instanța a oferit o soluție greșită asupra cazului litigios, ca urmare a aplicării eronate a normelor de drept material, prin neaplicarea și interpretarea în mod eronat a legii, care trebuie să fie aplicată raporturilor juridice stabilite între părți, și anume, art. 1449 alin. (3) lit. c) din Codul civil, Acordul privind transportul internațional feroviar de mărfuri în trafic feroviar (SMGS), în vigoare de la 01 noiembrie 1951 în redacția nouă cu modificările și completările operate până la 01 iulie 2017 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 439.

26. În cadrul examinării cauzei, în instanța de fond cât și în instanța de apel, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a remarcat și a demonstrat că nu se face vinovată de acest neajuns de marfă. Mai mult, la materialele dosarului nu sunt anexate probe concludente și pertinente care să demonstreze că anume ÎS „Calea Ferată din Moldova” se face vinovată de neajunsul a 3 locuri/saci încărcăți cu îngrășămintă minerală.

27. Consideră că ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a avut parte de un proces echitabil, deoarece instanța de apel nu a motivat soluția adoptată. În același timp, a fost privată de dreptul de a fi auzită de către instanța de judecată, ori argumentele ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind netemeinicia pretenției FPC „Bioprotect” SRL privind încasarea prejudiciului material nu au fost examinate efectiv.

28. De asemenea, reprezentantul recurenteii a reiterat explicațiile expuse în instanțele ierarhic inferioare în susținerea poziției sale pe faptul netemeinicia acțiunii depusă de FPC „Bioprotect” SRL. În drept, a indicat

prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a), b), c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

29. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

30. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 23 mai 2023. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2023, a fost expeditată ÎS „Calea Ferată din Moldova” prin intermediul poștei electronice la 30 iunie 2023. (f.d. 217, Vol. 1). Astfel, recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, la 22 august 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

31. La 25 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expeditat în adresa intimă, copia recursului declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

32. La 14 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, FPC „Bioprotect” SRL a depus referință, în care a indicat că prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede putere de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătura distinctă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, motiv pentru care, consideră că acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

33. Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023. Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate,

urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

34. Art. 433 alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).”

35. Art. 432 alin. (1), (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

36. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

37. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

39. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

40. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

41. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

42. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

43. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

44. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

45. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

46. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

47. Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către ÎS „Cala Ferată din Moldova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

48. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, împotriva deciziei din 23 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat